

Plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier med diskriminering

Närlundaskolan med fritidshem 2021/22

Inledning:

Barn- och utbildningsnämndens verksamheter ska arbeta för:

- Ett bemötande som innebär respekt för individen
- Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter som norm för nämndens verksamheter
- Att elever och vuxna som anser sig vara utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vet vart man kan vända sig för att få stöd och hjälp
- Att den pedagogiska verksamheten organiseras och bedrivs på ett sätt som främjar inkludering av alla
- Att utbildningsmaterial och läromedel är fria från fördomar, diskriminerande föreställningar och normativa förväntningar enligt könstillhörighet
- Att personal och elever har stöd i sitt engagemang för mänskliga rättigheter, jämställdhet och antidiskrimineringsfrågor
- Att skolan, förskolan och fritidshemmet har tillgång till material, metoder och verktyg för att arbeta mot diskriminering och kränkningar och för värderingar som värnar allas lika värde
- Att alla förskolor, skolor och fritidshem har tydliga och väl kända rutiner för agerande vid kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier
- Att samtliga skolor har väl kända ordningsregler
- Att elever ska visa respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever och genom egen ansträngning och delaktighet ta ansvar för sitt lärande och bidra till en god arbetsmiljö.

Aktivt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Varje förskole- och skolverksamhet ska enligt lag bedriva ett aktivt likabehandlingsarbete. Askersunds kommun ska arbeta mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Upplevelser av kränkande behandling inkluderar i princip alla tillfällen då en person känner sig illa behandlad. Arbetet mot kränkande behandling anges i Skollagen (2010:800) kapitel 6 där det står vilka skyldigheter verksamheterna har i arbetet mot kränkande behandling. Då ett barn eller en elev upplever sig kränkt ska detta anmälas och utredning ska ske.

I juridisk bemärkelse kan inte barn diskriminera varandra men dom kan trakassera eller kränka. Diskriminering kan ske mellan personal och elev eller personal och personal. Diskriminering innefattar direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera. Diskrimineringsgrunderna beskrivs i Diskrimineringslagen (2008:567) som kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (Diskrimineringsombudsmannen, 2021).

Askersunds kommun följer Diskrimineringsombudsmannens (2021) steg för åtgärder vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Åtgärderna beskrivs i fyra steg:

1. Undersöka risker för diskriminering

Undersökningen ska utgå från samtliga diskrimineringsgrunder och utföras på övergripande nivå. Det kan finnas strukturella risker för diskriminering eller andra hinder för lika rättigheter och möjligheter i verksamheten när det gäller samtliga diskrimineringsgrunder, även om det inte finns någon i verksamheten som är direkt berörd.

2. Analysera

Orsakerna till risker och hinder ska analyseras. Hur risker och hinder kan förbättras och åtgärdas ska analyseras.

3. Åtgärda

De identifierade riskerna och hindren ska i det tredje steget åtgärdas. Omständigheterna avgör vilka åtgärder som behövs.

4. Följ upp och utvärdera

Till sist ska verksamheten följa upp och utvärdera arbetet, exempelvis i det systematiska kvalitetsarbetet.

Diskrimineringsombudsmannens rutiner för rapportering av kränkande behandling, diskriminering och sexuella trakasserier följs via kommunens rapporteringssystem (se bilaga 1).

Förbud mot repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven, en vårdnadshavare eller en förälder har anmält skolan eller uppmärksammat att det förekommer kränkande behandling eller trakasserier (Diskrimineringsombudsmannen, 2021b).

Repressalier kan till exempel vara:

- Lägre betyg
- Trakasserier i undervisningen
- Hot om våld
- Annan ogynnsam behandling

Verksamhetsspecifikt arbete mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Beskrivning av verksamheten (så som ansvarig personal, utvärdering etc.):

Närlundaskolans likabehandlingsteam har kontinuerliga träffar under läsåret. Likabehandlingsteamet är uppdelat i olika ansvarsdelar, administrativt, ingripande och förebyggande arbete. Arbetet baseras på vår ”Plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier och diskriminering”. Likabehandlingsansvariga tillsammans med rektor genomför årligen utvärdering samt upprättar ”Plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier och diskriminering” inför kommande läsår.

Den av rektor utsedd lärare/pedagog eller likabehandlingsansvarig ansvarar för att initiera utredningen av kränkande behandling. Då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av personal utför rektor utredningen.

Beskrivning över hur verksamheterna ska agera om någon blir utsatt:

1. Personal som får vetskap om att ett barn/elev/personal upplever sig kränkt eller trakasserad av ett annat barn/elev, eller bevittnar kränkning eller trakasserier, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.
3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) och 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567).
4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

Ärendegång för utredning då barn/elev anser sig kränkt eller trakasserad av barn/elev

1. Personal som får vetskap om att ett barn/elev/personal upplever sig kränkt eller trakasserad av ett annat barn/elev, eller bevittnar kränkning eller trakasserier, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.
3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) och 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567).
4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

Ärendegång för utredning då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av personal

1. Personal som får vetskap om att ett barn eller en elev upplever sig kränkt/diskriminerad eller trakasserad av en personal, eller bevittnar att ett barn/elev blir kränkt/diskriminerat eller trakasserat, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.
3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) eller 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567). Här kan det vara nödvändigt att råda med personalkontoret angående förfaringssättet när en personal anses ha kränkt/diskriminerat eller trakasserat och tillvägagångssättet kan skilja sig beroende på anklagelserna då exempelvis tillfällig avstängning kan vara lämplig.
4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

Beskrivning av hur det förebyggande och främjande arbetet ska gå till och följas upp:

Utifrån diskussioner på klass- och elevråd, på arbetslagsträffar, vid samtal i elevhälsoteamet samt vid vår egen utvärdering av föregående års plan, har verksamheten kommit fram till följande främjande och förebyggande insatser för Närlundaskolan och fritidshemmet mot diskriminering och kränkande behandling.

Främjande insatser

	Aktivitet	Ansvar	
	Rastaktiviteter varje dag, anslag sätts upp i klassrummen.	Rastaktivitetsansvariga	
	Alla rastvärdar bär gulväst. Kartläggning av otrygga platser.	Rastvärdar	
	Bussvärdar vid ankomst och avfärd. Uppdaterade rutiner för skolskjutsväntan.	Förskoleklassmentorere/ bussvärdar	
	Fritidshemmet arbetar kontinuerligt med tema ”relationer” och materialet ”Stopp min kropp” och fritidsråd.	Fritidspersonal	
	Att underlätta genom att göra undervisningen och miljön i skolan och på fritidshemmet lättillgänglig. Använda kompensatoriska hjälpmedel, anpassa verksamheten utifrån elevens behov och planera verksamheten så att alla kan delta.	All personal på skola och fritidshem	
	Arbete med tillitsfrämjande övningar i klassen	Klasslärare	

Förebyggande åtgärder

Vårt uppdrag är att motverka all kränkande behandling i skolans verksamhet. Målet är att alla elever och all personal aktivt skall arbeta förebyggande så att all form av trakasserier motverkas. Alla på skolan skall känna sig förtrodda med vår plan och arbeta så att verksamheten främjar och belyser olikheter på ett positivt sätt.

	Aktivitet	Ansvar	
	Rektor beslutar om skolans regler i samråd med personalgrupp och elevråd. Skolans regler och åtgärdstrappa presenteras för eleverna i september och sätts upp i alla klassrum samt på fritidshemmet.	Rektor samt all personal	
	Vid behov genomföra samtal innan rasten eller lek på fritidshemmet där eleverna får tala om vad de vill göra. Vuxna kan då vara delaktiga, stötta och följa upp att alla får vara med.	Klasslärare	
	Rastaktiviteter riktade mot specifika grupper	Rastaktivitetsansvariga	
	Tjänstefördelning och personal organisation	Rektor/ arbetslagsledare	

	Schemaläggning och fördelning av skolgårdsområden, t.ex. antal klasser som har rast samtidigt	Rektor/ arbetslagsledare	
--	---	-----------------------------	--

Redogörelse av de åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året (gällande kränkande behandling, trakasserier och diskriminering):

Kommungemensamma trivselenkäter genomförs varje termin.
Likabehandlingsärenden utreds och följs upp.

Utvärdering av tidigare års insatser

Under läsåret 2020/21 anmäldes 16 stycken likabehandlingsärenden på Närlundaskolan. Övervägande delen av skolans likabehandlingsärenden gällde fysiska eller verbala kränkningar, främst i de äldre årskurserna. Knappt hälften av ärendena fanns i en årskurs. Flera åtgärder har vidtagits, t.ex. tillsättning av extra personal, samtal med berörda elever och vårdnadshavare samt omorganisation. Samtliga ärenden är avslutade med lyckat resultat.

Under läsåret har det varit lika många flickor som pojkar som blivit utsatta. Arbetet med rastaktiviteter är en viktig del i det främjande och förebyggande arbetet och det kommer vi att fortsätta utveckla särskilt i de äldre årskurserna.

De gemensamma aktiviteterna som genomförts mellan fritidsavdelningarna en gång/vecka har varit positivt och något vi ska fortsätta med.

Beskrivning över hur planen presenteras för barn, elever och föräldrar

Rektor ansvarar för att gå igenom planen med personalen en gång/läsår samt följer upp arbetet kontinuerligt under året.

Eleverna görs delaktiga i värdegrundsarbetet genom att pedagoger kommunicerar skolans värdegrund i det vardagliga arbetet med eleverna. Elevernas synpunkter på planen tas tillvara genom klass- och elevråd. Klasslärare ansvarar för att gå igenom rutinerna för skolans hantering av likabehandlingsärenden med eleverna och att det är av största vikt att meddela en vuxen om någon blir kränkt.

Rektor ansvarar för presentation för vårdnadshavare genom publicering på lärplattformen InfoMentor. På föräldramöten och i utvecklingssamtal belyser vi vikten av att arbeta tillsammans kring dessa frågor. Vi uppmanar alltid vårdnadshavare att ta kontakt med skolan om oro finns.

Källor:

- Barn- och elevombudet (2021). *6 kapitlet skollagen, vad är kränkande behandling?* <https://beo.skolinspektionen.se/lagar-regler/6-kapitlet-skollagen/>. Hämtad 2021-01-28.
- Diskrimineringsombudsmannen (2021). *Utbildningsanordnarens åtgärder vid trakasserier och sexuella trakasserier.* <http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>. Hämtad 2021-01-28.
- Diskrimineringsombudsmannen (2021b). *Diskriminering inom utbildningsområdet.* <http://www.do.se/om-diskriminering/diskrimineringsforbud-inom-olika-omraden/diskriminering-inom-utbildningsområdet/>. Hämtad 2021-01-28.
- SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- SKL & Friskolornas riksförbund (2018). Stödmaterial för klagomålshantering. Stockholm: SKL.
- Skolverket (2021). *Nya regler om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen.* <http://www.do.se/framja-och-atgarda/atgarder-vid-trakasserier-inom-utbildningsområdet/>. Hämtad 2021-01-28.
- STF 2008:567 *Diskrimineringslag*. Stockholm: Kulturdepartementet.